

PEČSI Dohánygyár

HI. EVFOLYAM, 12. SZÁM

A PEČSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1976. DECEMBER

A sajtó napján

1918. december 7-én új lap első példányai jelentek meg az utcákon — a Vörös Újságé. A kezdeti példányszám nem haladta meg a tízezetet, s a Tanácsköztársaság időszakában sem volt több 25 ezernél. A lap programja, célja azonban milliárdok szót: „Fönn akarjuk tartani a magyar proletariátus osztálytudatát, el akarjuk őt választani a tudatlan, lelkiismeretlen, korrupt, s a háború bűnével megfertőzött magyar uralkodó osztályoktól, amelyekkel összerakították, szervezni akarjuk őt a harcra, s fel akarjuk benne kelteni a nemzetközi szolidaritásnak tervszerűen elhomályosított érzését...”

Az első olvasók között talán kevesen fogták fel, hogy az Ugyanők utcai bérház negyedik emeletén szerkesztett újsággal minden eddigtilt különböző sajtóorgánium látott napvilágot, hogy a magyar sajtó történetében új fejezet — az elkötelezett kommunista újságírás fejezete — nyílt meg. A sajtó mai munkásai büszkék arra, hogy a Vörös Újság születésnapján ünnepelhetik hivatásukat. Büszkék, s persze az alkalomhoz illően évről évre számvetésre készek. Nem kevesebbet kell elszámolnunk, mint hogy az örökséget méltóképpen megőriztük-e, hogy a majd hat évtizede fogalmazott programhoz híven dolgozunk-e.

Az olvasó, a televíziónéző, a rádióhallgató minden nap osztályozza a munkánkat. Eleget bepillantani a szerkesztőség postájába: dicséret, dorgálás, együttérzés — sokféle indulat, s megszívlelendő gondolat olvasható ki a levelekből. Am kritikáink kis része ragad tollat, a többség csupán szűkebb körben nyilvánít véleményt, igazságot, vagy igaztalant. Véleményben — akár észrevenni, akár nem — benne rejlik a szocialista magyar sajtó 30 esztendője hatása. Felismerhet az írókban, a jó riportokban a köznap munkáinak küzdelmeit, a születendő új szépségeit. A vizslás jelenségeket feltáró cikkek szerzőivel együtt tartja természetesen a bajok orvoslását, az egészséges tendenciák érvényesülését.

Az újságírók nehéz felelőssége ennek az olvasói igénynek a szolgálata. A szakmai fogásokat könnyebb megtanulni. Némi tehetséggel bárki eljáratíthatja a szabatos, közérthető fogalmazást, észreveszi az érdekes eseményeket, megtalálja a témának leginkább megfelelő műfajt. A szocialista sajtó — a Vörös Újság példája nyomán — többet kíván. A néptömegek ügye iránti elkötelezettséget, a közösség érdekeinek őszinte képviselőségét, a felelős politikai állásfoglalást kis és nagy kérdésekben. A sajtó napján az ünneplő újságírók mellett tesznek hitet, hogy a legjobb tudásuk szerint gyakorolják hivatásukat. Végzik dolgukat — a párt politikájának megvalósításáért.

M. D.

Az aggasztó létszámhiány ellenére Túlteljesítjük eredménytervünket DH-akcióbizottságok alakulnak

Az 1976-os gazdasági év befejezéséhez közeledik. A gazdasági munka teljesítményéről az alapvető eredményeket illetően már várható értékeket tudunk adni, mintegy meg-alapozásul az 1977. évi gazdasági munka előkészítéséhez. A termelési tevékenységünk ebben az évben is az erőteljes növekedés jellemezte. A növekedés bázishoz 111,5 százalékos, tervhez 105,9 százalékos. A vállalat valamennyi alapvető mutatója javult. A korábbi évekhez hasonlóan alakult a termelési növekedése, bázishoz 112,6 százalékosra, tervhez 105,2 százalékosra.

A vállalatnál kedvezően alakult az eszközállomány kihasználása, az egy főre jutó termelési érték, valamint a vállalati eredmény egyaránt. A tervezett 76 milliós vállalati eredményünket elérhetően 92 millióra teljesítettük, mely egyértelműen bizonyítja a vállalati munka kedvező alakulását.

Visszafogottabban

Ki kell hangsúlyozni azonban néhány alapvető problémát, melynek megoldása főleg a jövő év feladatai közé tartozik. A vállalat termelésének az elmúlt három évben történő dinamikus növekedése 1977. évben elérhetően csökken, vagyis a vállalat kapacitása elérte az optimális szintet. Az elmúlt években a termelési volumen erőteljes növekedését nem voltunk képesek arányos mennyiségű munkaerővel ellátni. Ezt egyébként az 1976-os gazdasági év számai is bizonyítják, ugyanis, amíg a tervezett volumen 5,9 százalékkal túlteljesítettük, a tervhez szükséges munkaerő 95,9 százaléknak voltunk birtokában. Ez alapvetően behatárolta a vállalat folyó évi gazdálkodási problémáit. Annak ellenére, hogy a teljesítmények különböző intézkedések következtében egészséges irányban fejlődtek, a vállalat a hiányzó létszám által képviselt munkaerő mennyiségét nem volt képes különböző normarendezési, munkaszervezési intézkedések mellett sem pótolni. Ennek következtében a munkahelyeken általános jelenség volt az előírt normánál kevesebb létszám, valamint a munkaerő pótlását szolgáló túlóráztatások. Ezek a jellemzők a korábbi évekhez viszonyítva fokozták a munkahelyi feszültséget, mely a dolgozóinkra az átlagosnál nagyobb megterhelést jelentett. Ezekkel az alapvető problémákkal a jövő évben is átmenetileg számolnunk kell.

Belső tartalékok

Nyilvánvaló az a tény, hogy a vállalat termeléséhez szükséges munkaerő-gazdálkodását a

megoldani nem tudja. Ugyanis az eddig kialakult és alkalmazott munkanormák szerinti létszámfelvételre úgy nyelnyiségi, mint minőségi oldalról a gyakorlati lehetőségek nehézségeibe ütköznek. Ezért a vállalat sokrétű intézkedések folyamatos bevezetésével a rendelkezésre álló elemen munkaerő értékesülési folyamatát kell, hogy szorgalmazza. Ezt a munkafolyamatok ésszerű felülvizsgálatával, manuális munkafolyamatok gépesítésével, a szerzőmunka javításával, technikailag és technológiailag alátámasztott teljesítmény-növekedésekkel, vagyis az egy-ségteljesítményre ráfordított munkaidő ésszerű csökkentésével tudja elérni. Ebből fakadóan tehát feladatunk alapvetően két irányba kell, hogy fejlődjön: egyik oldalról törekednünk kell a hiányzó munkaerő ésszerű pótlására, másik oldalról különböző szervezési intézkedésekkel a termelési hatékonyság további fokozására.

Javítanunk kell a termelő üzemrészek munkakapcsolatait. Elsősorban a volumencentrikus szemléletet kell kiterjeszteni az önköltség, és döntően a minőség alakulás területeire is. Ebből az irányba kell a szocialista brigádmozgalmat is ösztönözni, a technológia művelési rendszerét továbbfejleszteni és a vállalati szemléletet alakítani. Ezek a feladatok alapvetően minőségi vonatkozásúak. A termelési hatékonyságunk rendszeresen tehát minőségi változásokat kell elérnünk és ez alapvetően a DH-munkarendszerrel való felkészülés különböző részleteiben kell, hogy megvalósuljon. A jövő gazdasági évben már meg kell teremtenünk a DH-munkarendszer alapvető szervezeti elemeit, mely döntően két alapvető tényezőből indul ki: az egyik oldalról fejlesztelni kívánjuk a termelési anyagellátottságának struktúráját, ezzel párhuzamosan javítjuk az ehhez kapcsolódó in-

formációs és adminisztratív rendszert, javítani kívánjuk a pénzügyi tervezhetőség feltételeit, stb. A másik oldalról a következő gazdasági évben létre kívánjuk hozni az üzemenkénti DH-akcióbizottságokat. Ezeknek a bizottságoknak a feladatuk a jövő év első negyedévében fogjuk meghatározni és a II. negyedévben a gyakorlati szervezés időszakaiba lépünk.

A vállalat jövőjét illetően fontos feladat, hogy a hagyományos termékeink mellett a Sopianae, valamint a december hónapban piacra kerülő Metropol cigarettá termelési feltételeit javítsuk annak érdekében, hogy ezek a gyártmányok mindinkább szélesebb fogyasztási érdeklődés középpontjába kerüljenek. Ezek a termékek alapvetően a jövő fogyasztási termékei és amennyiben mi a vállalat jó gazdái akarunk maradni, akkor azzal is foglalkoznunk kell, hogy a vállalat a jövőben hogyan akar tovább fejlődni.

Másfél milliárd

Az 1977. év I. negyedéves program-feladataink az alábbiak szerint épülnek fel.

Eves tervünk I. negyedéves részét az I. negyedévi termelési program. Ennek alapján:

Fecskéből	650 millió darab
Lottóból	15 millió darab
Románból	690 millió darab
Sopianae-ből	180 millió darab
Metropolból	15 millió darab
Összesen:	1550 millió darab

cigaretta termelése lesz az I. negyedévi feladatunk, melyhez a vállalat összesen 810 fő igénybevetését tervezi.

Meggyőződésünk, hogy a következő műszaki konferencia az I. negyedévi mennyiségi és minőségi teljesítésének feltételeit körültekintően megvizsgálja, azt megvitatja és a teljesítés szervezésére irányuló döntésekhez hatékony támogatást ad.

Irimi Sándor

Nagy teljesítményű Dekajet—MAFI cigarettagyártó és filter-felrakó gépsor. Nagy László felv.

Erb János felvétele

Munka és művelődés

Gondolatok a munkásművelődésről

A Baranya megyei Pártbizottság, a Szakszervezetek Baranya megyei Tanácsa, valamint a Pécs megyei város Tanácsának felhívására indított Munka és Művelődés akció 1976. évi szakvázis lezárult. Befejező akcióként a benevezett brigádok vetélkedőjére került sor először vállalati, majd városi szinten. Brigádunk, a „TABAK” brigád, mivel a vállalati vetélkedőn első helyezést ért el, továbbjutott és számot adott tudásáról városi szinten is. Az elődöntők a város négy különböző helyén zajlottak le. A mi brigádunk a Hőszolgáltató Vállalat tanácstermében izgulta végig a vetélkedőt. Izgalmunkat még fokozta a tv-kamera jelenléte is. Az ott jelenlévő tíz brigád közül brigádunk az ötödik helyezést érte el.

Mivel ez az akció a jövő évben is tovább folytatódik, nem árt beszélni a problémákról is, mégpedig olyanokról, melyek nemcsak konkrétan ránk vonatkoznak, hanem a vetélkedők során merültek fel esetleg más brigádok esetében, de mint tanulságot, érdemes levonni, a jövőben kamatoztatni.

A vetélkedők anyaga az év folyamán ajánlott programok (színház, mozi, hangverseny) alapján lett összeállítva. A programok megtekintése alapján a brigádok alappontokat szerezhettek. Nagyon kiütözték a vetélkedők során, hogy melyik brigád írta be jogosan, vagy jogtalanul az alappontokat az önértékelés során, mert a programokra vonatkozó kérdésekre egyáltalán nem, vagy csak részben tudtak válaszolni. Valamennyi ajánlott irodalmi alkotást érdemes elolvasni, mert az elődöntőn, döntőn már nemcsak a brigádok által választott három alkotásból állították össze a kérdéseket, hanem történelmi korok szerint lehetett vá-

lasztani az irodalmi alkotásokból. A vállalati vetélkedőn elhangzott egyes brigádok részéről, hogy a jövőben a sport is szerepeljen a szellemi vetélkedőkön és mivel ez a kérés több helyen is elhangzott, valószínű, hogy a jövő évben már ebből a témakörből is kérdések lesznek, tehát érdemes a napi politikai események mellett a sport eseményeit is figyelemmel kísérni.

Mélyebben, behatóbban kell foglalkozni városunk nevezetességeivel is. Szakmai téma keretében elsősorban a gyár történetével, valamint munkajogi és munkavédelmi alapismeretekkel kellett tisztában lenni.

Cserepes Károlyné

Pártrendezvények

Pártszervezeteink megtartották az ünnepélyes tagkönyvkiadó taggyűléseiket, máris jelentős és fontos eseményre készülnek. Januárban elkezdődik az 1976. évi munka értékelése. Közöljük az Elvtársakkal a vezetőségi ülések és taggyűlések időpontját és helyét:

VEZETŐSÉGI ÜLESEK:

I. alapszervezet: 1977. január 14-én, 14 óra, tanácsterem; II. alapszervezet: 1977. január 13-án, 14 óra, tanácsterem; III. alapszervezet: 1977. január 18-án, 14 óra, próbaszívóterem.

TAGGYŰLESEK:

I. alapszervezet: 1977. január 20-án, 14.30 óra, tanácsterem; II. alapszervezet: 1977. január 18-án, 14 óra, tanácsterem; III. alapszervezet: 1977. január 25-én, 14.30 óra, tanácsterem.

Jelentős esemény volt Az új párttagkönyvek kiosztása

Az MSZMP XI. kongresszusa határozata értelmében 1976. évben a pártszervezetekben tagkönyvcsere kellett végrehajtani. A tagkönyvcsere nem adminisztratív, vagy tagrevíziós okai voltak. A Politikai Bizottság ajánlásában úgy fogalmazódott meg a tagkönyvcsere célja, hogy tovább erősítsük pártunk eszmei, politikai, cselekvési egy-

eredményeinkről, feladatainkról és gondjainkról. A beszélgetések során egyértelművé vált, hogy párttagjaink egyetértéssel a párt politikájával, a kongresszus határozataival és azok megvalósításáért hajlandók minden, az eddigiekénél magasabb szinten megtenni.

Taggyűléseink ünnepélyesek voltak. Ünnepélyessé tette az

új tagsági könyv, melynek jelentőségét a párthoz való kötődés határozza meg. Tudjuk valamennyien, hogy a tagsági könyv még nem tesz senkit kommunisztává, de kifejezi a szüntelen törekvést a kommunizmusra jellemző tulajdonságok kifejlesztésére és megőrzésére. Az új tagkönyv legyen állandó figyelemfelkeltő az internacionalista kötelezettségeink teljesítésére.

Felelősségünk kettős és közös azért, mert részesei vagyunk annak a kollektív munkának, mely a pártszervezetekre hárul az adott területen. Felelősek vagyunk a politikai munka végrehajtásáért, a határozatok végrehajtásának ellenőrzéséért és saját szakmai és politikai tevékenységünkért. Párttagjaink a fentiek szellemében vették át tagkönyveiket, az aktivitásra jellemző, hogy mindhárom alapszervezetünkönél 100%-os volt a megjelenés. Ünnepélyessé tette a taggyűléseket az a tény is, hogy a felsőbb pártszerv képviselője három párttagnak nyújtott át elismerő oklevelet, illetve emléklapot, az alapszervezetek vezetőségei 20 főt jutalmaztak — szerény keretek között — kiemelkedő munkájukért, könyvvásárlási utalványal.

Andi Istvánné átveszi az új párttagsági könyvet Szamosi Lászlónétól.

ségét, nőjön a párttagok aktivitása, tömörítsük sorainkat a XI. kongresszus határozatainak végrehajtására.

Célunk továbbá, hogy erősödjön a párt vezető szerepe a társadalmi, kulturális és gazdasági téren egyaránt.

Ha visszatekintünk az elmúlt évtizedre, akkor megállapítható, hogy fejlődésünk főleg a X. kongresszus óta dinamikus. E dinamikus fejlődés folyamatának fenntartását jelöli meg a XI. kongresszus a jövőre vonatkozóan is. Magasabbra kell emelni a mércét a párt tagjaival szemben, hogy tudatosabban váljon személyes üggyé a kongresszus határozatainak gyakorlati végrehajtásában való részvétel. A tagkönyvcsere e feladatot is hivatott elősegíteni. Az új tagkönyvek kiosztására jelentős előkészítő munka után került sor. Ki kell emelni a párttagokkal való beszélgetéseket, melyek elyszerű, baráti légkörben zajlottak le. Ez újszerű eljárás volt, melyeken szó esett

Benkő Lászlónéknak Lőcsel Anikó, az MSZMP Pécs városi Bizottságának munkatársa adta át az emléklapot.

Kétszázötven tagja van a „maszek” OTP-nek 650 000 forint a KST-ben

Lapozgatom az alakuló közgyűlési jegyzőkönyvet, amely a Pécsi Dohánygyár Kölcsönös Segítő Takarékpénztára (KST) alakuló közgyűléséről készült. Meglepő számokat és adatokat lehet belőlük kiolvasni. Az első jegyzőkönyv, mely 1960. január 13-án készült, még csak 65 tagot számlált. És hogy a fejlődés, a takarékoskodás milyen szintre nőtt, ezt bizonyítja az 1975/76-os esztendő és bizonyítékul szolgál az 1977-es esztendőre belépő KST-tagok száma is. Ezek a számok a takarékos gazdálkodásnak szép példái. A rádió, újságok rendszeresen közzé teszik a megye takarékbetétjének összegét, mely több száz millió forintot tesz ki. Erre azt mondjuk, hogy jól gazdálkodunk. Ehhez a takarékoskodáshoz járul hozzá és mondhatnánk talán úgy is, hogy házipénztár a vállalati KST. Itt nemcsak gyűjtjük és rakosgatjuk forintjainkat, de inségesebb időben kölcsönrel is segít bennünket. Ez azt jelenti, hogy a belépés önkéntes és bármilyen összeggel takarékoskodhatunk dolgozóink, és bármikor kölcsönt is vehetnek fel négyhavi visszafizetés erejéig. Ezek a betétek és kölcsönök elárulják hogyan tudunk takarékoskodni. 1975 novemberében a belépési

nyilatkozatot 243 fő írta alá, különböző összegekben, amely egy hónapban 54 650 Ft-ot tett ki. Év közben természetesen voltak kilépők és belépők is. E mozgásokat figyelmen kívül hagyva 1976. október 17-én a KST tagjai 646 611 Ft-ot vehettek fel. Vállalatunknak e kicsi pénztára már ahogy előbb írtam, nemcsak gyűjtötte, hanem előlegezett is az arra rászorulóknak. Az év folyamán 113-an éltek a kölcsönfelvétel lehetőségével, amely 201 700 Ft-ot tett ki.

Ezek alapján úgy érzem, hogy érdemes KST-tagnak lenni, mert segít év közben is, és év végén nagyon jól jön, amikor 100 Ft-okból több ezer forintot kapunk egy összegben (nem ritka a 10 000 Ft-on felüli betét sem).

E takarékosági formának jövője van. Ezt fényesen bizonyítja az 1977. évre jegyzett betétek. Ugyanis a jelzett időszakban 256 fő kb 840 ezer forintot fog megtakarítani. Ez 1976. évhez viszonyítva közel 200 ezer forinttal több. De szabályzat alapján még év közben is lehet bárki a KST-nek tagja, ha takarékoskodni kíván. Itt mondhatnánk talán azt is, amit a közmondás: „Jó bornak nem kell cégér”. De ha netán vala-

ki nem tudná a belépés módját, keresse fel Kajcsa Lászlónét a terosztályon, aki minden felvilágosítást megad.

K. L.-né

Ankét a minőségről

Minőségvédelmi ankét volt november 25-én Debrecenben, melyen a Dohánygyári Vállalatok Trösztje és a hatósági ellenőrző intézetek szakemberei vettek részt.

A rendezvény keretében Bordács István műszaki igazgató ismertette a dohánygyári Vállalatok Trösztje és a hatósági ellenőrző intézetek szakemberei vettek részt.

Az előadásokat követő közös gyűlést követően a műszaki vizsgálati módszerek bemutatása, azok egyeztetése történt a Központi Minőségellenőrző Laboratóriumban.

Vetélkedő bizalmiaknak

Szakszervezeti Bizottságunk bizalmi értekezletet tartott, ahol ismertette az EDOSZ elnöksége, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium hozak felszabadulásának 32. évfordulója és május 1. a munkásosztály nagy önnepi tiszteletére meghirdetett bizalmiak szellemi vetélkedőjét.

A vetélkedő célja, hogy bizalmiaink mind jobban sajtózták el a SZOT elnöksége 1976. június 22-i határozatát, és adjanak számot annak gyakorlati tapasztalatairól.

Természetesen a vetélkedőnek több összetevője van, a szakszervezeti mozgalom ismerete, társadalompolitikai ismeretek és gazdaságpolitikai kérdések.

A vetélkedő négy szakaszból áll:

I. szakasz: 1976. november 1-től 1977. február 15-ig felkészülés.

II. szakasz: 1977. február 15-től március 20-ig alapszervezeti vetélkedő.

III. szakasz: 1977. április 1-től április 20-ig megyei elődöntők.

IV. szakasz: 1977. május 7. Országos döntő.

A vetélkedő előkészítése és a bizalmiak oktatására létrehozott egy szervezőbizottságot. A bizottság tagjai már részt vettek a bizalmi értekezleten és kiosztották a nevezési lapokat, valamint a kötelezően előírt irodalmat.

A vetélkedő díja az országos döntőn:

I. díj: külföldi út
II. díj: külföldi út
III. díj: belföldi üdülés
IV. díj: magnetofon
V. díj: kiskönyvtár
VI. díj: kiskönyvtár

Vállalati vetélkedő díja:

I. díj: 3000 Ft
II. díj: 2000 Ft
III. díj: 1000 Ft
IV. díj: 500 Ft

A Szakszervezeti Bizottsághoz eddig 21 fő bizalmi adta le nevezési lapját.

Kérünk minden bizalmiát ezúton is, hogy kövessék a jó példát.

Pécsett ülésezett az ifjúsági bizottság

November 18–19-én Pécsett tartotta utolsó negyedévi ülését az Ifjúsági Bizottság, melyen meghívott vendégként vállalatunk gazdasági és társadalmi vezetői is részt vettek.

Miután Bordács István, a tröszt műszaki igazgatója, az IB elnöke megnyitotta az értekezletet, Kárpáti Károlyné kért szót és üdvözölte a résztvevőket.

A Pécsi Dohánygyár KISZ-szervezetének titkára, Gasteiger Hilda ismertette az értekezletet, Kárpáti Károlyné kért szót és üdvözölte a résztvevőket.

A Pécsi Dohánygyár KISZ-szervezetének titkára, Gasteiger Hilda ismertette az értekezletet, Kárpáti Károlyné kért szót és üdvözölte a résztvevőket.

Általános tapasztalat, hogy a legtöbb vállalatnál jelentkezett az érdeklődés hiánya. Vajon tényleg nem érdekli a fiatalokat az a fórum, melynek határozataival az ő helyzetükön kívánják javítani?

Érdekes kezdeményezésről számolt be a Debreceni Dohánygyár titkára. Náluk területi parlamenteket szerveztek külön minden üzemszámára, majd az itt megválasztott küldöttek vitték tovább a problémákat a vállalati szintű parlamentre.

A második napirendi pontként Várhegyi József vállalatunk főmérnöke számolt be a helyi ifjúsági mozgalom sajátosságairól, célkitűzéseiről. Elmondta, hogy a vállalat összlétszámának 55%-át kitevő 30 év alatti fiatalok minden területen megállják helyüket. Munkájuk 6 millió forint többlet eredményt biztosított a dohánygyárnak. Véleménye szerint a 449 fiatalnak legalább a fele megérdemelné, hogy KISZ-tag lehessen munkája alapján.

A második nap napirendi pontjait Takáts László ismertette:

1. Fiatalok részvétele a MÉTE munkájában.

2. A vezetőképző tábor értékelése.

3. Dohánybetakarítási munkák értékelése.

Krajnikovics Etelka, a MÉTE Dohánygyári Szakosztály ifjúsági felelőse vázolta a fiatalok tevékenységét a MÉTE munkájában, és egyben a KISZ-titkárok segítségét kérte a fiatalok e téren történő aktivizálására.

A második napirendi pontban Guzmics Mária, a Dohánygyári Vállalatok Trösztje KISZ-titkára értékelte a vezetőképző tábor munkáját. Többek között elmondta, hogy a képzésnek elsősorban az volt a célja, hogy a KISZ-titkárokat és szervező titkárokat szakmai és KISZ-vonalon tájékoztassa, hogy a gazdasági vezetők megfelelő partnerei legyenek.

A dohánybetakarítási munkákra vonatkozóan az a vélemény, hogy az ne csak az IB; hanem az egész ipar ügye legyen. Be kell vonni a gazdasági vezetőket és a tömegszervezeteket is. Az alapanyag-ellátás egyre nehezebb, ennek ellenére a vállalatok és a tsz-ek kapcsolata kevésnek bizonyult.

Az Ifjúsági Bizottság 1976. év IV. negyedévi ülésének határozata:

1. Az egri gyakorlatot alapul véve a parlamenthez hasonló ifjúsági fórumot tartson a vállalatok két évenként.

2. Az Ifjúsági Bizottság tagjai sorából egy főt delegál a Dohánygyár c. MÉTE-szaklap szerkesztőségébe tagként, aki figyelemmel kíséri a fiatal szakemberek cikkeinek megjelenését.

3. Javasolja az IB a tröszt vezetése felé, hogy a gazdasági vezetés és a tömegszervezetek dolgozzanak ki egy tervet annak a kérdésnek megoldására, hogy milyen és mekkora feladatok hárulnak a dohánybetakarítási munkákból a KISZ-szervezetekre.

T. L.

Mit tartalmaz a kollektív szerződés? 2. Szabadnap és szabadság

Folytatva a kollektív szerződés rendelkezéseinek ismertetését, ez alkalommal a munkaközi szünetről, az erre járó díjazás mértékéről, a heti pihenőnapról és a különböző címeiken járó szabadságokról lesz szó.

A munkaközi szünetről és annak díjazásáról a kollektív szerződés 13. pontja rendelkezik. A munkaközi szünet időtartama napi fél óra. Kiadásának módja azonban eltér a különböző munkahelyeken az alábbiak szerint:

A munkaidőn kívül jár a munkaközi szünet három és kettő műszakos munkahelyeken. A munkaidő megszakításával az alábbi fizikai állományú munkahelyeken kell kiadni a munkaközi szünetet: anyagmozgatás, ládajavitó, karbantartás, gondnokság, gyártásközi minőségellenőrzés, pácelőkészítés. A napi munkaidőn belül jár a munkaközi szünet a nem fizikai állománycsoportban, az óvoda, a bölcsőde, az üzemi konyha fizikai állományú dolgozóinál, a portás, vagyondőr munkakörben és a nem fizikai állományúakkal azonos munkaidőben dolgozó fizikai állományú dolgozóknak. Szombati napon a munkaközi szünet a munkaidő befejezése után a munkahelyen kívül is eltölthető. A munkaközi szünetre díjazás a fizikai állománycsoportban egységesen 6.—Ft/óra. A kollektív szerződés tételesen felsorolja azokat az eseteket, amikor a munkaközi szünetre nem jár díjazás. Pl.: a rendes és rendkí-

vüli szabadság időtartama alatt, egésznapos iskolán való tartózkodás ideje alatt, stb.

Csak egyetértéssel

A heti pihenőnapról a 14. pontban van szó. A kollektív szerződés úgy rendelkezik, hogy a heti pihenőnapnak a hónap folyamán három alkalommal kell vasárnapra esni. Az ettől való eltéréshez a Szakszervezeti Tanács egyetértése szükséges és egyetértés esetén is csupán három hónapos időtartamra lehet változtatást végrehajtani. A pihenőnapnak egy alkalommal kell csak vasárnapra esnie a portás, vagyondőr és busz-sofőr munkakörökben.

A különböző címeiken járó szabadságokról a 15., 16., és 17. pontja rendelkezik a kollektív szerződésnek. Itt háromféle szabadságról van szó, mégpedig a pótszabadságról, a jutalomszabadságról, a rendkívüli és fizetés nélküli szabadságról. Pótszabadság vállalatközi a vezető állású dolgozóknak jár, évi mértéke 12 nap. A jutalomszabadságnál kétféle jogcím merülhet fel: a törzsgárdatagság fokozatainak elérése, a másik a különböző kintüntetésekért járó. A törzsgárdatagságot járó jutalomszabadság az 5 éves törzsgárdatagság elérésétől kezdődik, mértéke két nap. Ezt követően a törzsgárdatagság további fokozatainak elérése évenként plusz két nap járul ehhez. Az köztudott, hogy a törzsgárdatagság fokozatai öt évenként változnak. Itt külön ki kell hangsúlyozni, hogy a jutalomszabadság tehát kizárólagosan egy alkalommal, a fokozat elérésének évében jár a dolgozóknak. Nem kívánjuk tételesen ismertetni a kintün-

tésekkel járó jutalomszabadságot, erről elég annyit tudni, hogy ha valaki ilyen elismerésben részesült, az a kollektív szerződés 15. pontjában megnevezheti és így meg tudhatja, hogy az ő kintüntetése esetén konkrétan mennyi a neki járó jutalomszabadság mértéke.

Rendkívüli szabadság

Rendkívüli szabadság azoknak a sorkatonai szolgálatot teljesített dolgozóknak jár, akik a katonai szolgálat előtt a vállalatnál munkaviszonyban álltak és leszerelésüket követően a vállalathoz térnek vissza. A rendkívüli szabadság mértéke attól függ, hogy a katonai szolgálat alatt milyen rendfokozatot ért el. Pl.: „Kiváló” szint, vagy „tisztviseltesi” rendfokozat elérése esetén a szabadság mértéke 8 nap. Olyan esetben, ha a kollektív szerződésben felsorolt fokozatokból többel rendelkezik a leszerelt katonai, úgy a szabadság csak egy címen jár, mégpedig a rendfokozat után, amelynél a szabadság mértéke a legmagasabb.

Befejezésül néhány szót a szabadság kiadásáról. Általános és a Munkatörvénykönyvben foglalt rendelkezés, hogy a szabadságokat az esedékes évében kell kiadni. Mi a helyzet azonban akkor, ha erre betegség, szüneti szabadság, stb. okokból nincs lehetőség? Erre vonatkozóan a kollektív szerződés úgy rendelkezik, hogy a szabadság az akadályoztatás megszűnésétől számított második hó végéig kell kiadni. A következő számban c. „Munka díjazása és a dolgozó számára járó egyéb juttatások” c. fejezet ismertetését kezdjük meg.

dr. Simon Gyuláné

Negyed százada párttagok

Beszélgetés Farkas

Lajosnéval és Északi

Hír: Farkas Lajosné és Északi József 25 éves párttagságuk elismeréseként emléklapot kaptak.

Józseffel

párttagok munkája, hozzáállása, képzettsége között?

— Egészségi állapotom miatt most nincs megbízatásom, így bizonyos fokig kívülről látom a pártmunkát. Biztos vagyok benne, hogy a fiatal párttagok megfelelnek a követelményeknek, politikai képzettségük magasabb. Biztosan képesek lennének hasonló akciókra, mint mi. Bár most közel sem kell olyan harcos kiállás, mint akkor.

— Jelent-e előnyt vagy hátrányt a párttagság?

— Nem! Előnyről nem lehet beszélni. Az ne is legyen párttag, aki ezt tartja szemelőtt. Ez nem merült fel bennem soha. Hátrányom sem volt, hiszen akkor nem szocializmust építő országban élnék, ha ebből hátrányom lenne.

— Milyen tanácsot adna az ifjú párttagoknak?

— Talán azt, hogy úgy képezzék magukat, úgy dolgozzanak, hogy nekik maguknak is jobb legyen és akkor mindenkinek jobb lesz.

Északi József elektroműszerész csoportvezető.

— 1970. február 15-e óta dolgozom a gyárban. Ezt megelőzően a BM állományában és a MÁV-nál dolgoztam. A párttal való kapcsolat, a párttagság nálunk családi hagyomány. Szüleim is párttagok voltak, így elég korán megismertem a politikai életet. 25 év alatt sokminden történt. Már az évszámok felsorolása is sok. 1946-tól ifjúsági vezető voltam, 1950-ben tagjelölt lettem, 1951. januárjában felvettek a pártba. Először 1951-ben választottak gazdasági vezetőnek. 1952-ben alapszervi párttitkár lettem, 1953-ban alapszervi DISZ-titkárnak választottak, de az év őszén ugyanazon a helyen ismét párttitkárnak választottak. 1954-ben Pécsbányarendező DISZ-titkár, 1955-ben Harkányban párttitkár lettem 1957-ig, gyakorlatilag az ellenforradalom végéig, utána kerültem a karhatalomhoz, 1958-ban itt újra vezetőségi tag voltam 1963-ig. Alapszervi szervező titkár funkciót láttam el. A gyárban lettem újból alapszervi titkár 1973-ban, a decentralizálási folyamatot következében.

— Mi jelentette a pártmunka lényegét a különböző időszakokban?

— Eleinte az ifjúsági munka, a fiatalok szervezése volt fő feladatunk. A különböző pártok ifjúsági szervezeteiből kellett egységes szervezetet, a DISZ-t

megszervezni. Parasztfiatalok között dolgoztam. Kistótfalu, Bisse, Szava, Dióviszló és környéke tartozott hozzám, le egészen Drávaszabolcsig. De a szervező munka mellett honvédelmi nevelőmunkát is végeztünk. Lőni tanítottuk a fiatalokat. Pécsbányarendezőn nehéz dolgom volt, sok vidéki fiatal járt dolgozni, nehéz volt összefogni őket. De eljutottunk odáig, hogy előadásokat tartottunk, színdarabokat adtunk elő. Természetesen mindezt munka mellett kellett elvégezni. Később, BM-alakulatnál már könnyebb dolgom volt, azt hiszem nem kell külön mondanom, különösen a katonaispelleknek, mennyiből áll a szervezés katonás körülmények között. Itt a párttaggá nevelés volt a nehezebb, és ehhez kevés idő állt rendelkezésre. Két év alatt kellett megismerni, nevelni a jövő párttagjait. A gyárban teljesen más körülmények

között kellett újra kezdeni a munkát. A működési terület adottságaiból következik a munka jellege, bonyolultsága. Felöltött emberekkel másként kell beszélgetni, mások a problémák, mint a fiataloknak. Szinte megszámlálhatatlan a problémák neve, fajtája, amivel foglalkozni kell.

— Miben látja a mai pártmunka célját?

— A gazdasági munka segítése fő célunk. Végre kell hoznunk a parthatározatokat és segíteni is kell a végrehajtásában. A fiatalokból jó, politikusi és egészségügyi szemléletű felnőtteket kell nevelnünk.

Gábor József

Mire költjük a szakszervezet pénzét?

Ezt a kérdést néhányszor már nekem is feltették, s gondoltam, hogy dolgozóink között még többször kerül szóba, különösen így, ősszel, a jövő évi besorolások időszakában. Ezért most lapunk nyilvánosságát felhasználva kísérlem meg a választ mely részletesebb formában már elhangzott a Szakszervezeti Bizottság előtt, és még szóba került a Vállalati Szakszervezeti Tanács követelését, valamint bizalmi tanácskozásán is.

A bizalmiak útján befolyó ún. bruttó (teljes) tagdíj-bevétel idén 242—244 ezer forint lesz, jövőre kerekén negyedmilliót várunk. Ennek fele az OTP útján a szakszervezet központi szerveit illeti a közös célok (pl. üdülők, könyvtárak, sportpályák létesítése és fenntartása stb.) fedezeteként, a másik feléből mi gazdálkodunk. Így az 1976—77-es években 120—125 ezer forintot költhetünk el, részben az ÉDOSZ központ kötelező irányelvei, részben saját terveink alapján.

Ha viszont ezt a fedezetet a szükségletek oldaláról vizsgáljuk, meg kell mondanunk, még így sem sikerül tagjaink minden, egyébként jogos igényét kielégítenünk. Ezért továbbra is folyamatos feladatot jelent elsősorban a bizalmiak, de valamennyiünk számára is a taglétszám növelése. Csak úgy biztosítható ugyanis közös céljaink megvalósításának anyagi alapja, ha ennek érdekében mindannyian összefogunk.

Az említett összefogás eddigi eredményeként a létszám és a szervezethez tartozó növelés, valamint a tagdíjfizetési fegyverem kétszázalékos javulása folytán 222 ezer forintos ideai tagdíjbevétele tervünket előrelátólag további 20—22 ezer forinttal túlteljesítettük. Ezzel az alaprészesedésnek nevezett 50 százalékos, felhasználható bevétel is hasonló mértékben növekedve tervezett 11 ezer forint helyett várhatóan 122—123 ezer forint lesz.

Az alapszervezettel szemben támasztott igények növekedése meg az ideai, tudomásom szerint rekordnak számító bevétel mellett is okozott bizonyos nehézségeket.

Ilyen nehézségnek számít mindjárt az első nagy kiadási csoportnál az ún. szociális felhasználások között a segélyekre fordított összegek alakulása. A megye élelmiszeripari vállalatai között a legmagasabb arányú (a kiadások 40 százalékát meghaladó összegű) segélyterv szerint biztosított 48 ezer forint november első feléig elfogyott. Ezért a Szakszervezeti Bizottság előzetes engedélyével a bevételi többletből további 6 ezer forintot fordítottunk segélyek kifizetésére. Az így 54 ezer forintra emelkedő szakszervezeti segélykeret (melyhez 30 ezer forint vállalati és további 40 ezer forint családi segély járul a

szociális, illetve „R” alpból) sem elegendő minden jogos igény kielégítéséhez.

Az ideai két, nagyszerű szabás-varrás tanfolyam költsége is ezer forinttal nagyobb volt a tervezettnél, így a kulturális kiadások összegét a többlet bevételből kiegészítve sem tudjuk a Munka és Művelődés mozgalmat anyagilag a kívánatos mértékben támogatni. Jövő évi tervünk azonban már erre is megfelelő fedezetet biztosít.

A sport kiadásokon belül a rendezvények költségei a tervezettnél kissé magasabbak, a csoporttagyagonyból sportszerkészítésre ezért valamivel kevesebb jut. Ezt azonban a vállalat jóléti alapjából ki tudtuk egészíteni, így a sporttevékenység anyagi feltételei idén is biztosítottak voltak.

Végül a szervezési költségek

Dénes Sándor

A táppénzrendszer módosításáról

A táppénzrendszer módosításáról és a táppénzfegyverem erősítése érdekében teendő intézkedésekről az év elején MT. határozat jelent meg. A határozat megjelenését vizsgálta előzte meg, amelynek alapján a MT. megállapította, hogy az utóbbi években kialakult magas táppénzes arány nem áll összhangban a lakosság egészségi állapotával.

Az előidézett okokat részben a keresőképesség elbírálásánál mutatók lazaságokra, részben a táppénz igénylése terén mutatkozó visszaélésekre vezették vissza. Az 1007/1976-os sz. MT. határozat VII./a pontja a PM feladatokat jelölte ki, hogy a 3 napnál nem hosszabb megbetegedés idejére járó táppénz új elszámolási rendjét dolgozza ki.

Az erre vonatkozó végrehajtási rendelet a 37/1976. PM. rendelet megjelent. Előírásai gyökeresen megváltoztatják az eddigi szabályozást. Melyek ezek az új rendelkezések?

Az új rendelkezések szerint 1977. január hó 1. napjától a 3 napnál nem hosszabb keresőképesség idejére járó táppénz összegét ezentúl a vállalatoknak kell viselni. A vállalat az ilyen okból felmerült összeget költségei között eredménye terhére köteles elszámolni. E rendelkezés alól csak a beteg gyermek, az üzemi baleset és a biztosítás megszűnése utáni okokból előálló keresőképesség hiánya esetére járó táppénz a kivétel.

Mit jelent ez az új rendelet nekünk, vállalati dolgozók?

Nem kevesebbet, mint azt, hogy a jövőben a vállalati eredményt csökkentő tényező lesz a rövid ideig tartó táp-

ról röviden pár szót. Ezek nagyobb része állandó jellegű, a tagdíj-bevétel alakulásától jó részét független tétel (tiszteltetdíj, kezelési és kartonvezetési költségek stb.), melyek szigorúan a tervezett keret betartásával alakulnak. Kisebbszük azonban a taglétszám és a bevétel növekedésével szükségszerűen emelkedik (pl. az OTP és nyomtatvány költségek, bizalmiak jutalmazása stb.). Itt a bevételi terv túlteljesítése folytán, de annál kisebb mértékben növekedés várható a költségvetésben megtervezett összeghez képest, ennek fedezetét azonban a fejlődés automatikusan megteremtette.

Dénes Sándor

25 év egy emberöltő közel egyharmada, egy ország történelmében, egy ember életében döntő fordulatok lehetnek ennyi idő alatt.

Farkas Lajosné az üzemi bölcsőde vezetője:

— 1951-ben vettek fel a pártba. Férjem itt dolgozott a gyárban. Ő már párttag volt akkor, amikor én dolgozni jöttem. Sokat beszélgettünk ott, a párttagságról, annak volt volt eredménye, hogy én is jelentkeztem. Akkor is kellett két ajánló, egyik Kovács János gondnok volt. Régebb óta ismert, még a szüleimen keresztül, előtte beszélgettem velem. Azt mondtam, ünnepnap lesz a felvétel napja. Társadalmi munkával is bizonyítani kellett a megfelelőséget. Erre volt lehetőség, hiszen akkor volt a fajújárás időszaka. Körülbelül 10 évig, aztán vezetőségi tag voltam, mellette, szakszervezeti gazdasági felelős. Mindkét megbízatás egyre inkább egész embert kívánt, így aztán a gazdasági felelős posztot mint pártmegbízatást kaptam meg.

— Mennyiben volt más akkor pártagnak lenni, pártmunkát végezni?

— Akkor nem volt még meg az a politikai tudásunk, ami most. Lelkesedéssel pótoltuk. Állítom, sokkal többet kellett egy pártagnak dolgozni, mint most. De szívesen, lelkesen csináltuk. A politikai képzettség fokozására szemináriumokat szerveztünk. Közvetlenül a háború utáni időszak volt, így valóságos osztályharc volt, amit tettünk.

— Milyen összehasonlítás lehet az akkori és a mai fiatal

Hárman az iparági parlament küldöttei közül

Mit mondanának el, ha szót kapnak?

Négyesben ülünk a KISZ-irodán, amolyan ifjúsági mini-parlamentet tartva. A gyárban már lezajlott ez a rendezvény, december 4-én kerül sor Egerben az iparági ifjúsági parlamentre. A hét pécsi küldöttből most hárman vannak itt: Gasteiger Hilda, Németh Magdolna és Laufer Péter. A hagyományok, iratlan jog szerint az egri beszámolóval valószínűleg most is a KISZ-titkár tartja, így kissé költői kérdés lenne, ha aziránt érdeklődnék a többiek: mit fognak elmondani? Viszont az egy felszólaló nemcsak hetük, hanem az egész gyár ifjúságának véleményét mondja el, ezért így módosítjuk a kérdést: mit mondana el, ha szót kapna az iparági ifjúsági parlamenten?

— Elsősorban az oktatásról beszélnék — mondja Laufer

Péter. — Óriási különbség van az egri és a pécsi szisztéma között, az iskolák rendszerében, annak elismerésében, a technikusai minősítésben. Nálunk egyedül a gyártáson oldották meg ezt a gondot; ott a gépmesterek egyben szakmunkások. Igaz, van olyan osztály, ahol maga a gárda sem alkalmas még erre, nincs akkora szakmunkás-létszám. Viszont az fényűzés, hogy valaki szakmunkás léte re szedő vagy átvéző legyen. Azt mondták az illetékesek, a vállalatnak ilyenekre is szüksége van. Szerintünk viszont ehhez a munkához nem kéne bizonyítvány!

— Nemcsak a gyártásra, a krepellőbe is gépezetűk kell lennének — teszi hozzá Gasteiger Hilda —, hogy olyan filtereket gyártsanak, amivel dolgozni is lehet. Szerintünk követelmény, hogy ha valaki szak-

munkás, ilyen minőségben is foglalkoztassák. A Dolgozz hibátlanul mozgalom keretében remélhetőleg ez meg is valósul.

Laufer Péter tovább folytatja mondanivalóját: — Súlyos probléma az iskola színvonala, a tananyag is. Ha az első tanfolyamot a mostani harmadikhoz hasonlítom — arról már nem is beszélek, hogy a kitűzött következő osztályt október helyett decemberben indítják, igaz, a szezonális munkák miatt — feltűnő, hogy kevesebb a szakmai gyakorlat. Az első osztály még kapott egy gépet, ahol gyakorolhatott a vizsgára, most viszont normában kell dolgozniuk. Engem is érhet bíráló: felkértek, hogy foglalkozzak a csoporttal, de mióta két gép van, erre aligha van mód. A vizsgájukon viszont a

mentségeket nem hiszem, hogy elfogadják.

— Biztos, hogy nem — mosolyog Németh Magdolna —, régen se fogadták el. Én egyébként a tmk-n vagyok, ott különösen a bér-probléma feszítő. Ebből bizonyos mértékű generációs nézeteltérés is adódik. Legtöbb gond a személyi órabérről, a „pofapénzzel” van. A munkában töltött évek, a szakmai rátermettség, kombinációs készség alapján állapítják meg, de 1971 óta nem vizsgálták felül.

— Hogy lehet megoldani a bérfelesztésüket?

Gasteiger Hilda válaszol: — A tmk-nál fogják bevezetni, hogy a művezető bizonyos összeget kap bérfelesztésre, s beosztottjait ő kategorizálja, növeli bérüket, természetesen a társadalmi vezetők beleszólásával.

— Szociális problémák?

— A fürdő — mondja tömören Németh Magdi. — Ez konkrétan nem az én bajom, mert háromig dolgozok, ketten fürdünk. De két órákor, a műszakváltáskor az ötszázhatvan nódolgozó jörsze fürdeni szeretne. Mindössze tizenöt zuhany van három részen. Egy-egy részen biztos hogy százan ácsorognak. És persze a zsúfoltságból következik — bár egyáltalán nem lenne törvényszerű — hogy nem vigyáznak a fürdőre. Korszerűsítését, bővítését 1978—80-ra ígérték; emelet-ráépítéssel.

— Az itt előkerült kérdésekből mi hangzik majd el az iparági parlamenten?

— Egerben a négy dohánygyár, a fermentálók, beváltók, dohánytermesztők jönnek össze. Az eddigi gyakorlat az volt, hogy a titkárok elsorolták mit

csináltak, mit fognak csinálni. Szóval amolyan reprezentatív dolog volt — mondja Gasteiger Hilda — lehet, hogy a mostani sem lesz másilyen.

— Az ifjúsági parlament milyensége elsősorban a felszólalóktól függ. Vagy akadnak olyan vélemények, hogy a gyár ügye nem tartozik másokra?

Nem arról van szó. De például a fürdőkérdés a mi belső ügyünk. Egerben ezen nem tudnak segíteni, így minek mondjuk el? A bérrendszer, az oktatást viszont fel fogjuk vetni, ha másért nem, hát azért, hogy megtudjuk, másutt milyen megoldást találtak ezekre, vagy elmondjuk másoknak a mi hasznos tapasztalatainkat, megoldásunkat. A gyári ifjúsági parlament sem volt hiábavaló, hisz örökig tartó beszélgetés, vita után tudtuk berekeszteni az ülést, és valószínűleg tartom, hogy az egri parlament sem három „elvezett napot jelent az életünkben”. Annál inkább sem, mert nem ezt várja tőlünk a gyár több mint ötszáz fiatalja.

Szántó Péter

A korszerű táplálkozásról

Nem mindegy, hogy mit eszünk

Rossz étkezési szokások

Korszerűnek tartjuk azt, ami más, jobb, mint a régi, fejlettebb színvonalat képvisel, egy szóval megfelel a kor követelményeinek. Korszerű De mit jelent táplálkozásban a korszerűség? Jön a „tablettás” korszak? Egy tabletta, egy pohár víz és kész a vasárnapi ebéd! Nem, erről szó sincs, erre a magyar gyomor még gondolni sem mer. Arról van szó, hogy helyesen táplálkozzunk! Az egészségügyi hónap keretében erről láthatunk filmet és hallgathatunk előadást az érdeklődők a gyár ebédlőjében.

Pereg a film, csodálatos színekben „tálatja” az ételeket. Az ember szájában összefut a nyál. Elhangzanak az evésről alkotott vélemények is: — „Nem ehetem, hiszen mi lesz akkor a vonalaimmal! — Engem ez nem érdekelt, amit megkívánok, megesezem.” Végül egy megdöbbenetlenné látzó vélemény: — Aki éhes, egyéki! Ez igaz! Csak hogy a film mindjárt értelmet vesz is ezt a véleményt és bemutat egy jól fejlett igazságot, amint abrakos tarisznyából táplálkozik, tehát akár így, ilyen egysíkú táplálékot is fogyasztathatunk ebben az esetben. Szervezetünk ennél igényesebb. Ez a csodálatos boszorkánykonyha sok mindent előállít, amire szüksége van, de bizonyos dolgokat nem képes előteremteni. Ilyenek a fehérjék, szénhidrátok, vitaminok, ásványi sók. Ezeket kívülről kell bejuttatni. Ezt már dr. Schein Márta belgyógyász főorvosnő mondja a film után elhangzó előadásában.

— A gépesítés, automatizálás következtében elkenyelmeseztünk, keveset mozgunk. Étkezési szokásaink is ennek megfelelően rosszak. Rossz volt régen, mert a szénhidrát, a térszálalék adták az étkezés alapját. Mentségül szolgáljon, másra nem jutott a szegény embernek. A probléma ott kezdődik, hogy ez szokássá vált és manapság még hozzáesszük jelentős húsdagunkat is. Az eredmény: elhízás. A szívinfarktusos betegek 50%-a, elhízott, a cukorbetegség száma tízszerese, mint a századforduló idején és 63%-uk túlsúlyos. Cukorbetegségünk duplája a „nemzetközi” átlagnak.

De hát akkor mit együnk és mennyit? Legalább háromszor enni kell naponta. Annak is, aki fogyni akar. Reggel bőségesen, délelőtt kevesebbet, este a legkevesebbet. A helyes táplálkozás kialakítását már gyermekkorban el kell kezdeni.

Együnk sok tejterméket, fehérjéket tartalmazó élelmiszert. Húst is ehetünk, de mértékkel. Halat szabad, de olajban kell kisütöni. Kiváló tápértékű és nem hizlal. Fontos, hogy rendszeresen fogyasszunk salátákat, gyümölcsöt. Ezekben van vitamin és ásványi anyag. A tej min-

dent tartalmaz, amire szükségünk van.

Végül megkérdeztem, miért „mostohák” manapság a sóványak? A főorvosnő válasza:

— A sóványak örüljenek, hogy sóványak. Mindaz elkerülhető, ami a kövéreket elérheti. Mi igaz abból, hogy, aki dohányzik az nem hízik el, illetve a kövér ember lefogynak? Csupán arról van szó,

hogy a kezét kell lefoglalni. Aki nem akar dohányozni, az egy zacskó cukrot tesz a zsebébe és cigaretta helyett fogyasztja, amitől persze hízik meg. Aki logyni akar, az rá szokik a cigarettára, hiszen addig se eszik, míg elszívja.

Mit mondhatunk még a témával kapcsolatban? Jó étvágyat!

G. J.

(World Tobacco)

Tizedszer volt véradás a Pécsi Dohánygyárban december harmadikán, több mint száz tíz dolgozónk adott vért, 42 120 millilitert. Legjobb véradóink: Kiss Jánosné, Hosszú Sándorné, Csizsu Ferencné, Északi József és Kiss József.

Egy pipagyártó cég karrierje

A Stanwell cég alapítója, Poul Nielsen ma már Poul Stanwell az utóbbi nevű pipagyártó dán cég egyedüli tulajdonosa.

1951-ig a teljes termelést Dániában értékesítették és csak ezt követően küldték az első export szállítmányokat Svédországba, illetve Németországba. A következő importőrök Svájc, Olaszország, Ausztria, az USA és Kanada lett. Ma a Stanwell már 40 országba szállít.

Szívós munkával jutottak idáig, hisz abban az időben csak Angliának és Franciaországnak volt pipagyártása. Nehéz volt új importőröket felkutatni, erről Stanwell így emlékezik, amikor egy amerikai nagykereskedőnek tett ajánlatot. Az amerikai tóra meresztette a szemét és ennyit mondott: „Hallottam már a dán sajtórl, a dán vajról, de a dán pipáról még soha...” És nem

Füstvizsgálat patkányokon

A „szintetikus” — mesterséges dohány előállítására igen gyakran tárgyalt kérdése az érdeklőségeknek. Az angol kormány állandó testületet szervezett, amely az iparral szoros kapcsolatban foglalkozik a lehetőségekkel és javaslatokkal.

Ez a vezetőjéről „Hunter Committee”-nek nevezett bizottság alapelveket dolgozott ki, amelyek figyelembevételével az egyes kísérleti készítményeket elbírálják.

Első fok: van-e olyan hiányossága vagy hátránya, ami miatt további kutatás feleslegessé válik? A füst vizsgálata legalább hat hétig tart, főleg patkányokon és majmokon hajtják végre.

A második fok: rövid lejáratú klinikai vizsgálatok után — a gyártó kívánságára — a fogyasztók véleményét próbálják megállapítani.

A harmadik fok: hosszabb lejáratú állatkísérletek következnek egészen két éves időtartamig. Csak, ha a készítmény mindhárom próbát megállotta, akkor nem emel kifogást a bizottság a terjesztéssel szemben.

De még akkor is, ha tényleges forgalomba kerül — a gyártó vállalatnak állandóan ellenőriznie kell az esetleges panaszokat és észrevételeket.

A negyedik fok: lényeges, hogy az egyes fajtákhoz hozzászokott dohányosokat vizsgálják — mennyiben tartanak ki mellette.

„En még ajánlással kerültem a gyárba...”

Zöld Istvánné a MEO-ból

(Zöld Istvánné, a gyártásközi MEO dolgozója a közelmúltban az Élelmiszeripar kiváló dolgozója kitüntetéssel, a velejáró háromhetes fizetést és hat nap jutalomszabadságot.)

rült, először Triumph, később Skoda-gépek, jelenleg pedig DEKAJET-gépek gyártója a szivarkákat, ez utóbbi perccel 2600 fordulattal működik. Rak-tárban dolgozott öt esztendőn át, majd utána a gyártásközi MEO-ban.

— A gyáron belül eléggé változatos munkakörök kapott...

— Ennek az az oka, hogy ahogy múlnak az évek, úgy lassan-lassan elfárad az ember és — valóban a gyárvezetés jóvoltából — ilyenkor már könnyebb munkára tesznek bennünket. Legalábbis magamról ezt mondhatom el. Többször voltam kiváló dolgozó, soha nem késtem el műszakról, nem bumliztam, egyszerűen dolgoztam, úgy, ahogy kell.

— Soha nem gondolt arra, hogy más vállalathoz vagy más üzembe megy?

— Ugyan, miért? Mondom, ötvennégyben bekerültem, örültem, hogy megállapodhatom az üzemben. Januárban nyugdíjba megyek, ez viszont fáj. Nem sokat spekulálok rajta, de a gondolatnál nem tudok szabadulni. Már csak néhány hét, néhány nap, néhány óra... Szerettem a környezetemet, ahol dolgozom. Tudja, egyszer beteg voltam, hát nekem mindig voltak látogatóm a klinikán a gyárból. Dolgoztam brigádban is, kirándultunk a Duna-kanyarba, az a két nap igazán szép volt. Várjon csak! Jugoszláviába is szerveztünk egy kirándulást. Egy évig gyűjtöttük a brigád jutalmait, aztán elindultunk. Esztendőben — egy alkalommal — megnéztük a bazilikát, azt a sok szép, rengeteg műkincset... Nem is tudom, ha nincs brigád, mikor jutok el ilyen helyekre.

— Mit írt az életrajzába?

— Nem sokat. Mit is írhatom volna. Nagyon sokat gürccöltem addig is, családomnak eléggé szegényesen élt. Anyám korán meghalt, s elképzelhető, hogy egy mai tizenhárom éves gyerek éli a maga szép világát, én meg azonos korú lányként csak télen jártam iskolába, amikor kitavaszkodott, mindig valami munkát kellett vállalnom. Később háztartási alkalmazottként dolgoztam Mohácson. Hát ennyit írtam az életrajzomba. Azt hiszem elég volt.

Ami a későbbiekben történt ezzel a kedves dohánygyári asszonnyal, az egy kicsit keresztmetszete is a gyár legújabb kori történelmének. A munkát az előkészítésben kezdte, a kemény, száraz dohány-szár feltörte az asszonyok tenyerét, később — amikor már gözölték a dohányleveleket, valamivel könnyebb volt. (Mellesleg: az előkészítőt azóta már jól bevált gépekkel korszerűsítették, nyilvánvaló, hogy ez a munkafolyamat már összehasonlíthatatlanul jobb volt.)

Évek múltán a gyártásba ke-

— Mondjon valamit a családról!

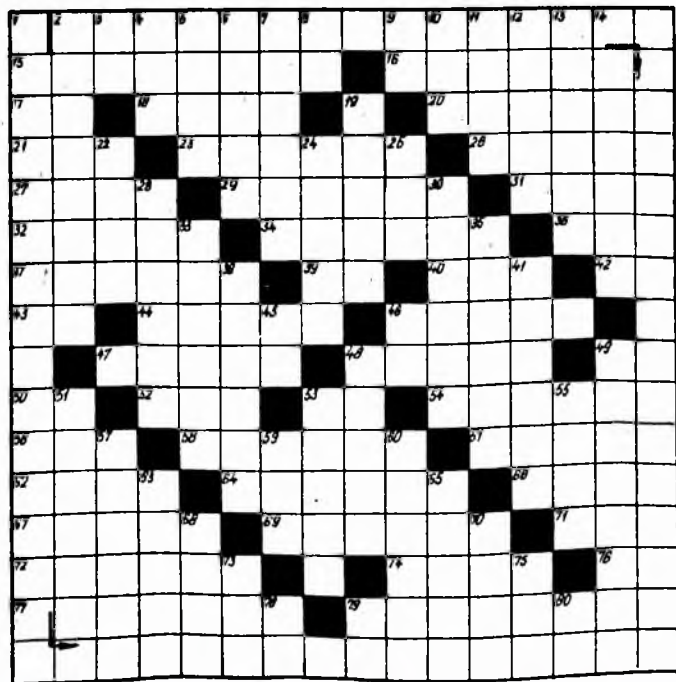
— A fiam egyik élelmiszerbolt vezetője. Tizenkét esztendősnak van, a másik pedig éppen a napokban született.

— Jó egészséget kívánok a menyének és a kicsinek...

— Köszönöm, átadom nekik. Szóval úgy élünk, tudja, hogy a férjem, aki az uránbányából ment nyugdíjba, már reggelente kimegy Szentkútra, ott van egy kis szőlőnk, gyümölcsösünk; hiába, ott érzi jól magát. En majd ugyancsak gyakran kijárok vele, januártól már lesz rá időm. Ha arra jár, látogasson meg bennünket...

R. F.

KERESZTRETJTVÉNY

VIZSZINTES: 2. Czuczor Gergely „Tanulj, hogy boldogulj!” című versének egyik sora (záró betűk: A. A. Z.). 15. Nagyon kicsi (névelővel). 16. Gyakorlatlan, jártatlan. 17. Római hatos. 18. Női név. 20. A repülőgépek vezetője. 21. Asszony lesz belőle. 23. Dolgozik, pénzt visz haza. 26. Csúnya, hangos, gúnyos nevetés. 27. Dél-Amerikában honos állat. 29. Régi idomérő. 31. ... Magglare (tó Olaszországban). 32. „Eresz ... fészkel a fecské”. 34. Abcug. 36. Megfagyott folyadék (ékezet hiány). 37. Túltáplál. 39. Orosz helyesítés. 40. Arra ... Baranyában (népdal). 42. Tantál vegyjele. 43. O. S. 44. Török basa, nagy ... 46. Tényszerű bizonyíték. 47. A tyúkfélék palchy kisinye. 48. Havasok a Keleti-Kárpátokban. 49. Zenei hangok. 50. Igevégeződé. 52. Z. T. O. 53. Arzén vegyjele. 54. A „Háború és béke” egyik nőalakja. 56. Címzés rövidítése volt. 58. Ismeretlen. 61. Középső Pest megyében. 62. Kallinyin szovjet város 1931 előtti neve. 64. ... „rossz tanácsadó”. 66. Két azonos marsej. 67. A kocaifantosa része. 69. Királyság Közép-Ázsiában (névelővel). 71. Csúnya. 72. Apró szemelvény, csendesen esik. 74. Időegység. 76. R. N. 77. Letakar. 79. A sertes bőre alatt képződött zsírtég.

FÜGGŐLEGES: 1. A vízszintes 2. sz. sor folytatása (záró betűk: H. L. A.). 2. Csigavonal alakú. 3. O. A.

4. Kar betűl, keverve. 5. A sertes hátsó combcsontja (az első négyzet „cs”). 6. Erről a helyről. 7. Nyári szabadságát tölti. 8. J. I. 9. Se ... se b (szólásmondás). 10. I. G. P. 11. Lecsüngő ágú fa. 12. Jellel elilát. 13. Hangos lélegzés (névelővel). 14. Hintetget, szórogat. 19. Gyújtásra való szalmaköteg. 22. Az a másik. 24. Kárpitosipari kellék. 25. Északi váltópénz. 28. Görög óriás, a földgömböt tartja a vállán. 30. Csodálompáról ismert mesealak. 33. A társaság szigetcsoport legnagyobb szigete. 35. Nem tud tovább haladni. 38. Nagyra növő gyomnövény, páréj. 41. Atnadveszt. 45. Tiltó szócseke. 46. Lásd az 53. vízszintest. 48. Apáczai ... János. 49. Assott villevetető árok. 51. Kicsiny (régibbi helyesírással). 53. A szarvas fejdíze (az utolsó négyzet „cs”). 55. Forró vízben puhít, fonyaszt. 57. Rómája. 59. E. H. A. 60. A strand része. 63. Hajdanában. 65. A Duna mellékfolyója. 68. Zeneíró, zeneszerző (1871—1928. Auréli). 70. Azonos szolmizációs hangok. 73. T. I. 1. 75. Középső Győr-Sopron megyében (az utolsó négyzet „ny”). 78. Személyiad. 79. S. D. 80. A névtelen adakozó alírlása.

Beküldendő sorok a vízszintes 2 és a függőleges 1. helyes megfejtései a

ség címére 1977. január 10-ig. A helyes megfejtők között jutalomkényveket sorsolunk ki. Az előző számunkban közölt rejtély helyes megfejtése: Tragikus keringő, látsszunk operát Tavaszi hangok, Holberg-szvit.

Könyvjutalmat nyertek: Gyenis László 7623 Pécs, Athinay u. 2/a., Szűcs József 7630 Pécs, Bor u. 68., Pauli Mária 7621 Pécs, Kossuth L. u. 53., Pozsgai Károlyné 7621 Pécs, Kossuth L. u. 53.

PÉCSI DOHÁNYGYÁR

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkesztő a Szerkesztő Bizottság
Felolós szerkesztő: Salamon Gyula
Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat
Felolós kiadó: Braun Károly

Pécsi Szikra Nyomda
7630 Pécs, Engel János u. 8.
Felolós vezető: Mallos Rózsa